

(۱۸)

## یاد مهدی موعود

### با ید همیشه در ولهاز نده بماند

از آنچه در مقالات گذشته ذکر شد ، روشن گردید که اخبار اسلامی ، راجع به مهدی موعود اسلام ، مورد اعتقاد کلیه فرق اسلامی است و در منابع و مدارک معتبر و پر ارزش آنها آمده است .

در طی مقالات سابق خاطر نشان ساختیم که ظهور مهدی موعود اسلام ، آنچنان اهمیت داشته که شخص رسول اکرم (ص) با صراحت هر چه تمامتر از آن خبر داده و میان صحابه حضرت هم مشهور و معروف بوده است .

بعلاوه يك ائمه طاهرين (ع) هم از آمدن وی و اینکه او از فرزندان پیامبر و از دودمان امام حسین (ع) است و یگانه فرزند امام حسن عسکری (ع) میباشد ، به پیروان خود خبر داده اند .

### چرا قبلا خبر داده اند ؟

این اخبار و اطلاع پیش از وقوع بدین منظور بوده است که قبلا ذهان و افکار مسلمانان را برای قبول اینکه چنین شخصیت بزرگ و برگزیده خداوند ، خواهد بود ، آماده سازند ، تا ولادت پنهانی او ، وجود او ، عمر طولانی او ، و غیبت وی ، موجب شگفتی و تحیر مردم نگردد .

به همین جهت جالب است که میبینیم يك قرن بعد از رسول خدا ، مردم عده ای از سادات جوان را که همنام پیغمبر (محمد) بوده اند مهدی موعود و قائم آل محمد پنداشته و منتظر قیام نهضت آنها بوده اند ! و جالبتر اینکه عده ای دیگر نیم قرن بعد از رحلت پیامبر (ص) «محمد حنفیه» یکی از پسران امیر مؤمنان علیه السلام را که از دودمان پیغمبر هم نبوده است همان مهدی

موعود پنداشته و عقیده داشته اند که وی نمرده است و در کوه « رضوی » در اطراف مدینه پنهان است !

اندکی پیش از ولادت حضرت نیز « اخبار مهدی » چنان جنب و جوشی در میان شیعیان پدید آورده بود که موضوع به اطلاع خلفای بنی عباس رسید و آنها نیز به وحشت افتادند. پدرش امام عسکری و خانه اش را تحت نظر گرفتند ، مبادا ازدواج کند و قائم موعود که دولتهای باطل را بنا بود میکند و حکومت آل محمد (ص) را تشکیل میدهد، به وجود آید .

مع الوصف چنانکه گفتیم علی رغم دشمنان و بدخواهان ، امام زمان متولد گردید و اخبار ولادت او به اطلاع شیعیان با اخلاص رسید و کم و بیش خود را آماده غیبت آنحضرت نمودند .

### چگونه از وجود وی اطلاع یافتند؟

شیعیان جهان عقیده دارند امام زمان آنها دو غیبت دارد . یعنی دو بار از نظرها پنهان گشته است . یکبار هنگامی بود که بطور ناگهانی بر بالین جنازه پدر بزرگوارش حضور یافت و در سنین خردسالی با کمال شهادت و در حضور انبوه جمعیت دوست و دشمن و گماشتگان حکومت وقت و عمال خلیفه عباسی بر پدر نماز خواند، و چون به خلیفه اطلاع دادند که امام عسکری فرزندی دارد، دستور داد بهر قیمت که هست آنحضرت را دستگیر نمایند. ناگزیر چون خداوند اراده کرده است آخرین سفیر خود را از آسیب دشمنان و گزند حوادث حفظ کند ، امام خرد سال پناه به سرداب خانه خود برد و در آنجا از نظرها غائب گردید .

از آنجا که ممکن بود غیبت آنحضرت موجب انحراف شیعیان شود و اخبار وی بکلی از دوستانش قطع گردد و تصور کنند آنحضرت وفات کرده است، چند تن از علمای بزرگ و مردان نامی و پاکسرشت شیعه به نوبت از طرف امام غائب بعنوان نیابت وی و رابط میان حضرت و شیعیان منصوب گشتند .

اینان در میان شیعیان معروف به سفرای امام زمان و « نواب اربعه » هستند ، و شرح حال هر یک در کتب رجال شیعه و برخی از منابع اهل تسنن آمده است .

### سفرای امام زمان

نائب اول حضرت، عثمان بن سعید و نائب دوم محمد بن عثمان فرزندان او بوده است که هر دو از مفاخر دانشمندان بودند . طبق نوشته بزرگان علمای شیعه عثمان بن سعید از یاران امام هادی و عسکری و نزد آنان مقامی ارجمند داشته است .

طبق نوشته شیخ طوسی در « غیبت » وقتی احمد بن اسحاق دانشمند بزرگ قم به بغداد آمد

به حضرت هادی عرض کرد، هر گاه من دسترسی به شما پیدا نکنم سخن چه کسی را بپذیرم و از کی پیروی کنم؟ فرمود: این ابو عمرو (عثمان بن سعید) مردی موثق و امین است. آنچه وی برای شما نقل کند از طرف من میگوید، و آنچه بشما برساند از جانب من میرساند.

و نیز احمد بن اسحاق میگوید: بعد از رحلت حضرت هادی بحضور امام عسکری (ع) شرفیاب شدم و همان سؤال را کردم و همان جواب پدربزرگوارش را شنیدم.

باز در کتاب «غیبت» روایت میکند که امام عسکری فرمود: عثمان بن سعید و کیل من و فرزندش محمد بن عثمان و کیل فرزند مهدی موعود شماس است.

شیخ مینویسد: تمام شیعیان عدالت و وثاقت او و فرزندش را میستودند و توقیعات امام زمان بخط مبارکش توسط آنها صادر میشد. اهل محله (سنیان) که قبر عثمان بن سعید در آن نجاست به زیارت او میروند و او را مردی صالح میدانند، و تا کنون (سال ۴۴۷ هجری) باقی است. بزرگ مرد شیعه کلینی در اول کتاب الحجۃ «کافی» صریحاً مینویسد: عثمان بن سعید به خدمت امام عصر رسیده و آنحضرت را دیده است.

شیخ طوسی مینویسد: «توقیعات امام زمان در امور مهم دین در طول حیات وی با همان خطی که در زمان پدرش عثمان بن سعید صادر می شد، بدست او نیز صادر میگشت و به شیعیان می رسید. شیعیان جز او کسی را به نیابت نمی شناختند» محمد بن عثمان بسال ۳۰۵ هجری در بغداد وفات یافت و دانشمند عالم مقام بنام حسین بن روح از خاندان بزرگ و نامی نو بختی بجای خود منصوب کرد و تمامی دانشمندان شیعه این مرد عالم مقام را به عدالت و قداست نفس و بزرگواری ستوده اند داستان نامه ای که علی بن بابویه پدر شیخ صدوق توسط او به امام زمان نوشته است و از وی تقاضا نموده برایش دعا کند که خداوند فرزندی بوی روزی کند مشهور است. شیخ صدوق خود در کمال الدین این موضوع را نوشته و میگوید جواب امام زمان بخط آنحضرت نزد من موجود است! که نوشته است ما دعا کردیم و خداوند فرزند نیکو سرشت بتموهبت خواهد کرد که هر دو دانشمند نامی خواهند شد. ذهبی دانشمند بزرگ سنی در «کتاب العبر» حسین بن روح را زعیم شیعه دانسته است.

نائب چهارم آنحضرت ابوالحسن سیمری است که بسال ۳۲۹ هجری وفات یافت و حضرت بوی نوشت: «کسی را بجانشینی خود و نیابت ما تعیین مکن که غیبت کبری (طولانی) فرا رسیده است تا روزی که خداوند اجازه ظهور بمن بدهد و این هم بعد از گذشت زمانها و قساوت دلها و پرشدن زمین از ظلم و ستم خواهد بود.»

فلسفه انتظار فرج

در روایات شیعه به یک سلسله اخبار مهدی موعود بر میخوریم که ازا انتظار فرج آل محمد (ص)

و ظهور آنحضرت بطرز قاطع و صریحی سخن گفته اند . بنقل شیخ صدوق در عیون اخبار -  
الرضاء پیغمبر اکرم (ص) فرمود: بهترین اعمال امت من (در زمان غیبت) انتظار فرج الهی است (که  
بالمثل خود امام غائب آنها را بازگرداند).

در احتجاج طبرسی روایت میکند که امام چهارم به ابو خالد کابلی فرمود: ایام غیبت  
بوسیله دوازدهمین پیشوا از جانشینان پیامبر و امامان بعد از او، طولانی خواهد شد. ای ابو-  
خالد! مردم زمان غیبت وی که عقیده به امامت او دارند و منتظر ظهور او میباشند، از مردم تمام  
زمانها بهترند. زیرا خداوند چنان عقل و فهمی به آنها داده است که غیبت امام زمان برای  
آنها حکم مشاهده دارد!

همچنین صدوق در «خصال» از امیر مؤمنان علیه السلام روایت میکند که فرمود: منتظر  
فرج (آل محمد) باشید و از رحمت خداوند نومید نگردید، که بهترین اعمال انتظار فرج  
است. از خداوند استمداد کنید و صبر پیشه سازید که خداوند زمین خود را به بنده شایسته خویش  
میسپارد و عاقبت نیک از آن پرهیز کاران است. و فرمود: هر کس عشق به ظهور دولت ما را  
بدل بگیرد، در حظیرة القدس (مکان مقدس بهشت) با ما خواهد بود، و کسیکه در انتظار  
ظهور دولت ماست مانند شهیدی است که در راه خداوند در خون خود غلتیده باشد!

اینگونه اخبار بخوبی میرساند که پیشوایان اسلام خواسته اند، حتی در زمان غیبت  
کبری هم مردم جهان را در جریان اعتقاد به وجود و ظهور مهدی موعود بگذارند و یاد آنحضرت  
را همچنان در دلها زنده نگاه دارند. بدیهی است که یادآوری این معنی همیشه خانه دل را به نور  
امید گرم و روشن میسازد. یادآوری وجود شخصیت جهانمداری که جهانظلمانی در انتظار ظهور و  
اصلاحات اساسی اوست، بزرگمردی که با طلوع وی تیرگی جهل و نادانی و بیماری و بیکاری و پریشانی  
و سرگردانی بکلی از افق عالم انسانی برطرف میگردد و بشریت در سایه امن و آسایش و عدالت  
جهانی با آرامش خاطر و آزادی کامل بسر خواهد برد.

برای تأمین این منظور چه چیزی بهتر از انتظار فرج میتواند باشد؟ امید است که انسان  
را در برابر کابوس یأس و نومیدی و شکست و ناکامی نگاه میدارد، و نوید جانبخش پیشرفت  
و ترقی و موفقیت در تنهای افسرده میدمد و آدمی را به تکامل میرساند. راستی ملت‌های محروم  
و ستمدیده جهان که عقیده به آمدن نین مصلح آسمانی ندارند و امیدوار به چنان ایام نورانی نیستند،  
چگونه به آینده جهان امیدوارند؟ و دورنمای جهان را چگونه می بینند؟!

آری تنها آئین خردپسند شیعه است که همیشه با یاد امام زمان، اعتماد بخدا و نیروی لایزال  
غیبی که بالاترین نیروهاست فروغ جاودانه‌ای در دل‌های مردم ستمدیده و محروم باقی گذارده  
و بشریت را به آینده روشن و بامداد نورانی این شهبای ظلمانی امیدوار میسازد.